

Ljuva toner som korsar alla gränser

RECENSION

Stöde kyrka, onsdag kväll: Academy of Stöde at the lake Lars Jönsson och hans internationella kammarensemble, Jevgenij Zjuk och Evgeny Popov, violin, Madeleine Przybyl, altfiol, Mona Kontra, piano, Libor Sima, saxofon

Kvällens konsert präglades av nyhetens behag. Nya projektledare för musikveckan, nya fantastiska musiker, och nyskriven musik och som vanligt presenterade Lars Jönsson ett nytt och spännande program. Allt var bäddat för den succé som trollband och förde andäktiga åhörare in i musikens underbara värld.

Libor Simas Saxofonkvintett, ett av musikveckans två uruppföranden, framfördes med kompositören på saxofon tillsammans med kvällens stråkkvartett.

Libor Sima är en mångsidig musiker. Han spelar jazz på saxofon, kammarmusik på fagott och är dessutom en uppskattad tonsättare och pedagog. Hans härliga, jazzinspirerade

Hornet var den stränge, den som hade pondus, och klingade fullödig och vackert tillsammans med det mera lekfulla pianot.

och äventyrliga improvisationer lockade lyssnarna och musikanterna till många leenden.

Saxofonen drog oss ut på äventyr bland stråkarnas varierade tonspråk, sforzandon och pizzicato och verket suddade gränserna mellan klassisk musik och jazz till en underbar mix.

Hornisten Sibylle Mahni, som tillsammans med Lars Jönsson på piano inledde konserten med Sonat i F-dur op 17, ett verk av den unge Ludwig van Beethoven, var en ny angenäm bekantskap.

Hon lockade åhörarna till uppmärksamhet redan med de första tonerna och lät sedan hornet föra en dialog med pianot. Hornet var den stränge, den som hade pondus, och klingade fullödig och vackert tillsammans med det mera lekfulla pianot. Instrumentalisterna gladdes med sitt härliga samspel.

Så var det dags för fler nya bekantskaper. Kvällens stråkkvartett, ryssarna Jevgenij Zjuk och Evgeny Popov, tyskan Madeleine

Några av kvällens musiker i fritidstappning: Vacha Bagratuni, cello, Sibylle Mahni, valthorn, Madeleine Przybyl, viola och Jevgenij Zjuk, violin. FOTO: MARIA EILERTSEN

Przybyl och armeniern Vacha Bagratuni, spelade Joseph Haydns Stråkkvartett i C dur, även kallad Kejsarkvartetten som var ett beställningsverk att framföras inför kejsar Frans. Verket är mest känt för den andra satsens underbara Cantabile som senare blev Tysklands nationalsång.

Melodin klingade helt

underbart och flyttades från instrument till instrument.

Underbarast var dock cellistens tolkning. Den tredje satsens menuett fördes bestämt av förste violinen, här var det inte fråga om något trippande och verkets grandiosa Finalen bekräftade stråkkvartettens skickliga samspel.

Franz Schuberts Fantasi f-moll för fyra händer var ännu en av konsertens spännande upplevelser med två temperamentsfulla och urstyva pianister vid flygeln, Mona Kontra och Lars Jönsson i ett imponerande samspel. Här var det svårt att få plats med händerna ibland men det klarade de med glans.

Mona Kontra som är anställd i Nordiska kammarensemblen spelade som gästpianist även pianostämman i konsertens avslutande verk, musik från Armenien av den där mycket kände komponisten Arno Babadjanjan, nämligen hans Trio för violin, cello och piano komponerat 1952.

Mona imponerade stort i detta svårspelade verk. Trots endast ett repetitionsstillfälle tog de tre instrumentalisterna fullständigt andan ur lyssnarna med sitt fenomenala samspel.

Stämningen i kyrkan var magisk. Inte ett ljud hördes mellan varje sats. Det var

musik som talade till alla sinnen.

På 1800-talet blomstrade musikaliska akademier där mycket varierad musik framfördes.

En sådan med många angenäma bekantskaper var det som gick av stapeln vid Stödesjön denna afton.

Margareta Rudbo

Stöde musikvecka

Leksaksmusik av kompositören Britta Byström uruppförs i Stöde kyrka

SUNDSVALL När ny musik ska skrivas till Stöde musikvecka vänder man sig gärna till "de sina" bland kompositörer.

Britta Byström är uppväxt i Sundsvall men också en "het" kompositör internationellt.

På lördag spelas hennes "Kinderszenen" av kammarensemblen i Stöde kyrka.

För två år sedan skrev Lennart Westman, tonsättare från själva Stöde, musik för Stöde musikvecka. Nu är det Britta Byströms tur.

Sundsvallstjejen var ny-

ligen huskompositör för Västerås Sinfonietta; i fjol var hon Stockholms konserthus tonsättarprofil.

De flesta svenska orkestrar har spelat hennes musik och många har beställt verk. Nyss ljöd hennes trumpetkonsert från BBC Scottish Symphony Orchestra i Glasgow, och hon ligger på flera tyska och engelska orkestrars repertoar. Kort sagt: Britta Byström är het.

Bytte cello mot horn

När Lars Jönsson bad mig skriva för Stöde musikvecka tänkte vi oss först en pianotrio. Men jag har re-

Britta Byströms tonsättarkarriär går rakt uppåt. På lördag kväll uruppförs hennes "Kinderszenen" i Stöde kyrka. FOTO: MÅRTEN ENGLIN/ST ARKIV

dan gjort en sådan och avslutade just också en pianotrio med klarinetten för Åbo kulturhuvustadsår. Som tonsättare är det bra med en varierad repertoar, så när jag hörde att det fanns en hornist i ensemblen bytte jag ut pianotriens cello mot horn, säger hon.

"En leksakskarakter"

Valthorn, violin och piano blev alltså sättningen för "Kinderszenen", ett åtta minuter långt stycke som hon beskriver som en mängd små korta bitar av musik som följer på varandra. Titelns anspelning på

Robert Schumanns pianostycken inte är slumpmässig.

– Där finns inga citat från Schumann. Men jag tyckte själv att musiken fick en sorts leksakskarakter; en mekaniskt ljus klang som påminde om speldosor. Dessutom ska musik av både Robert och Clara Schumann spelas vid samma konsert, så titeln blev en liten hälsning, säger hon.

Tonsättare på heltid

Hon lever sedan länge som tonsättare på heltid. Det har gått utan nämnvärd marknadsföring; hennes

Mer om Britta Byström

Bor: Årsta utanför Stockholm.

Bakgrund: Spelade trumpet i Sundsvalls kulturskola och började som 14-åring skriva små stycken för sig själv och kompisarna. Gick kompositionsutbildning vid Stockholms musikhögskola.

Tidigare verk uruppförda på hemorten: Kammaroperan "Om man blivit av med sitt bagage" (skriven för Nordiska Kammarensemblen 2004) och violinkonserten "Lyckans land" tillägnad Richard Kontra (Nordiska Kammarorkester 2008).

musik har talat för sig själv och orkesterinstitutionerna har kommit till henne. Numera ges hennes verk ut av det stora danska musikförlaget Wilhelm Hansen,

och förutom att det avlastat henne en del tidskrävande rutinarbete, som att skriva ut stämmorna från partituret, fungerar förläggaren också som en sorts agent

som förmedlar uppdrag till henne.

– Ett orkesterverk tar ganska lång tid att skriva, men de betalar sig också bättre. De senaste åren har jag hunnit med två orkesterverk per år och ett eller två kammarmusikverk, säger hon.

Tre beställare

Och idéer till ny musik saknas inte: källan rinner till allt eftersom hon öser ur den.

– Inspirationen är verkligen inget problem! Ju mer rofylld arbetstid jag får, desto bättre går det, säger hon.

Just nu skriver hon på ytterligare en trumpetkonsert, nu för det norska stjärnskottet Tine Thing Helseth. Beställarna är tre: en dansk och en tysk orkester samt Nordiska Kammarorkesteren Sundsvall. Tanken är att uruppförandet ska ske i Sundsvall 2013.

– Det känns speciellt för mig; en blandning av det internationella och hemtrakten, säger Britta Byström som också själv är trumpetare i grunden.

Och visst har hon fått det liv hon önskat.

– Jag har alltid velat leva som tonsättare, säger hon. Susanne Holmlund 060-197278

... pianist och konstnärlig ledare för Stöde musikvecka. I år var det 33:e året som du gav en pianoafton i Stöde kyrka. Finns motsvarigheten i världen?

– Kanske någonstans. Men med den regelbundenheten, den repertoarbredheten samt att aftnarna vuxit till en hel musikvecka – i det är jag nog ganska unik.

Under tidigare år har musikerna i din internationella kammarensemble mer eller mindre återkommit år från år; i år är hela ensemblen ny. Varför?

– Förutom att vi spelar mycket musik från Wien finns i år också ett fokus på musik från Östeuropa, och då är det varit bra att ha flera musiker därifrån, inte minst från Ryssland. Flera av dem hade jag inte spelat med tidigare; de rekommenderades av violinisten Jevgenij Zjuk. Men det fungerar jättebra och känns väldigt kul. Själva är du igång varje dag under veckan med antingen solo- eller kammarmusikkonserter. Hur orkar du?

– Jag säger varje år att nästa gång ska det bli lite mindre. I år blev det nog lite för mycket eftersom jag egentligen gav två pianoaftnar, dels invigningskonserten, dels filmmusikkvällen i tisdags. Men det enkla svaret är väl att det är så roligt med musik.

Det är inga små och lättspelade verk du har tagit dig an, varken solo- eller kammarmusiken. Hur mycket tid lägger du på att förbereda en så här massiv vecka?

– Jag ger ju också andra konserter och har mitt arbete vid musikhögskolan, så det blir de sista tre-fyra veckorna före Stödeveckan, med tidiga morgnar och många övningstimmar varje dag. Lisztprogrammet från i måndags har jag spelat förut och hade lite halvkvalitet, men det måste förstås övas ändå. Det blir inte heller lättare för att man blir äldre. Men turligt nog är jag väl signad med att inte behöva så mycket sömn.

Vad är moroten?

– När allt fungerar; valet av musik och musiker, när ensemblen spelar så otroligt bra som till exempel i går kväll och publiken är alldeles tagen. Det är min belöning.

Susanne Holmlund

Publicerad 29 juli 2011

SUNDSVALLS TIDNING

Några av kvällens musiker i fritidstappning: Vacha Bagratuni, cello, Sibylle Mahni, valthorn, Madeleine Przybyl, viola och Jevgenij Zjuk, violin.

Fotograf: Maria Eilertsen

Musiken känner inga gränser

Recension Stöde Kyrka, onsdag kväll: Academy of Stöde at the lake Lars Jönsson och hans internationella kammarensemble, Jevgenij Zjuk och Evgeny Popov, violin Madeleine Przybyl, altfiol Vache Bagratuni, cello Mona Kontra, piano Libor Sima

Kvällens konsert präglades av nyhetens behag. Nya projektledare för musikveckan, nya fantastiska musiker, och nyskriven musik och som vanligt presenterade Lars Jönsson ett nytt och spännande program. Allt var bäddat för den succé som trollband och förde andäktiga åhörare in i musikens underbara värld.

Libor Simas Saxofonkvintett, ett av musikveckans två uruppföranden, framfördes med kompositören på saxofon tillsammans med kvällens stråkkvartett. Libor Sima är en mångsidig musiker. Han spelar jazz på saxofon, kammarmusik på fagott och är dessutom en uppskattad tonsättare och pedagog. Hans härliga, jazzinspirerade och äventyrliga improvisationer lockade lyssnarna och musikanterna till många leenden. Saxofonen drog oss ut på äventyr bland stråkarnas varierade tonspråk, sforzandon och pizzicato och verket suddade gränserna mellan klassisk musik och jazz till en underbar mix.

Hornisten Sibylle Mahni, som tillsammans med Lars Jönsson på piano inledde konserten med Sonat i F-dur op 17, ett verk av den unge Ludwig van Beethoven, var en ny angenäm bekantskap. Hon lockade åhörarna till uppmärksamhet redan med de första tonerna och lät sedan hornet föra en dialog med pianot. Hornet var den stränge, den som hade pondus, och klingade fullödigt och vackert tillsammans med det mera lekfulla pianot. Instrumentalisterna gladdes med sitt härliga samspel.

Så var det dags för fler nya bekantskaper. Kvällens stråkkvartett, ryssarna Jevgenij Zjuk och Evgeny Popov, tyskan Madeleine Przybyl och armeniern

Vache Bagratuni, spelade Joseph Haydns Stråkkvartett i C dur, även kallad Kejsarkvartetten som var ett beställningsverk att framföras inför kejsar Frans. Verket är mest känt för den andra satsens

underbara Cantabile som senare blev Tysklands nationalsång. Melodin klingade helt underbart och flyttades från instrument till instrument. Underbarast var dock cellistens tolkning. Den tredje satsens menuett fördes bestämt av förste violinen, här var det inte fråga om något trippande och verkets grandiosa Finale bekräftade stråkkvartettens skickliga samspel.

Franz Schuberts Fantasi f-moll för fyra händer var ännu en av konsertens spännande upplevelser med två temperamentsfulla och urstyva pianister vid flygeln, Mona Kontra och Lars Jönsson i ett imponerande samspel. Här var det svårt att få plats med händerna ibland men det klarade de med glans.

Mona Kontra som är anställd i Nordiska kammarensemblen spelade som gästpianist även pianostämman i konsertens avslutande verk, musik från Armenien av den där mycket kände komponisten Arno Babadjanjan, nämligen hans Trio för violin, cello och piano komponerat 1952. Mona imponerade stort i detta svårspelade verk. Trots endast ett repetitionstillfälle tog de tre instrumentalisterna fullständigt andan ur lyssnarna med sitt fenomenala samspel. Stämningen i kyrkan var magisk. Inte ett ljud hördes mellan varje sats. Det var musik som talade till alla sinnen.

På 1800-talet blomstrade musikaliska akademier där mycket varierad musik framfördes. En sådan med många angenäma bekantskaper var det som gick av stapeln vid Stödesjön denna afton.

Margareta Rudbo